

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus II. De Cohabitatione Clericorum & mulierum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

auri aut argenti ornatu utentur, nisi dignitas annuli ulum admittat, *d. c. pen. h. s. cum sit signum matrimonii spiritualis & fidei, arg. can. Fœmina XXX, qu. 5.* Doctores Clericos licitè annulo uti tradit Abbas, *d. c. pen. n. 7.* quod continetur inter Doctoralia insignia; non abutantur tamen ad vanitatem. Pontificibus sua specialis est vestis: jubentur enim in publico & in Ecclesia super indumentis lineis uti; nisi Monachi fuerint, quos oportet monachalem ferre habitum, *d. c. pen. in fine.*

10 Omnibus autem Clericis præceptum est ferre tonsuram in vertice capitis, quod ipsum ad traditionem Apostolicam referunt, Ecclesie auctoritate & consuetudine roboratum, ut qui sanctioris vitæ ordinibus mancipantur, excelsioris etiam vitæ characterem in capite ferrent. Ampliata autem tonsura eorum est, qui maioribus initiantur Ordinibus. Monachi non verticem tantum, sed totum ferè caput radere soliti, ut quod sit ipsorum vitæ studium declarent. Etenim abrasio ista est symbolum puritatis ac continentium. Vide Baron. *tom. 1. Annal. ad an. Christi 53. n. 123. & seqq.*

11 Tertio, in officiorum & negotiorum exercitio; quæ secularia exercere, sive suo, sive alieno nomine, Clericis inhihitum. Cujus generis est mercatura, quam tertio monitus non desens perdit clericale privilegium quod bona sua, *c. fm. h. s.* Ejus ordinis est & officium tabernatorum & macelliariorum, quod sub pena privationis clericalis privilegii exercere prohibentur. Qui si nominatum & tertio moniti non desistant, aut resumant id genus negotii, conjugati id omnino amittunt, quamdiu istis officio insistant; uti & non conjugati, nisi habitum deferant clericalem, tunc enim tantum in rebus isto privilegio privati, quatenus tali officio insistant. Et hoc ita, quatenus per se ac publicè istud exercent, *Clem. 1. h. s.* quæ tantum isto in casu loquitur, ut, cum sit pœnalis, non sit extendenda ad casum, quo per alios exercent. Detrahatur etiam non modicum dignitati ordinis, si Clerici faciant se joculariores, sive, ut barbarè dicunt, Bufones. Qui si per annum artem illam ignominiosam exercuerint, jubentur ipso jure carere omni privilegio clericali; uti & si breviori tempore tertio moniti non respiciunt, *c. 1. eod. in 6. Taber-*

nas frequentare profus prohibeantur, nisi si tunc causa necessitatis in itinere constituta fuerit, *d. c. pen. h. s.* * Similiter ludere dicitur & taxillis, ne manum Domini corporis maculate hostiæ oblatricem, simul & loquam inter Deum & hominem mediantem, hujusmodi ludibrii contaminatione fiant. Imo & ab ejusmodi inspectione Clericorum esse alienos Pont. in *d. c. pen. uti & laicos clericorum, can. Non oportet 27. de consuet. 3. & can. Præerea, dist. 51.* Videtur tamen non esse mortale per se, cessante scandalo, & contemptu, quæ ponit hæc in re frequentia, intelligere est ex his, quæ traduntur *rit. cod. de laborib. Multè minus exercent ludos theatricos nec in Ecclesia illos admittunt, nihil faciant consuetudine in contrarium, c. cum de re 12. h. s.*

Ut autem commodius Clerici morum honestatem & præcipuè castitatem servarent, debeant olim in communi, *can. Præter, & prudentes Dist. 32. can. Necessaria XII. qu. 1.* Illi Canonicos dictos volunt, Cui mori, si quæ caritate, derogatum, & seorsum vivere oportum; dictique Canonici, non à Canonico mentario sive præbenda, sed quoad Canonem, id est regulam, vivant; qui utriusque servent honestatem & modestiam in Christo, populum à cancellis excludunt, tantum in officio altaris usu, *c. 1. h. s.* Admittere tamen intra cancellos non videtur peccatum, si sit consuetudo, Innocent. *ad d. c. 1.*

TITULUS II.

De Cohabitatione Clericorum & mulierum.

SUMMARIUM.

1. Clericis cur interdicta cohabitatio mulierum.
2. Cum matre & sorore habitare permissum.
3. Hodie ex consuetudine etiam cum conjugatis.
4. Clericorum concubinariorum pœna.

VT commodius incontinentiæ occasiones evitent Clerici, seorsim à mulieribus habitare jubentur, *toto hoc tit. & can. Interdixit 16. dist. 32. can. Oportet 23. cum seqq. dist. 81.* nam ad lapsum provocat cum iis conversatio cum dicantur exure conscientiam viri secum habitantis, *can. Hospitalium 17. d. dist. ubi etiam consuetudinem cum iis habere quod non sit citra periculum, est prohibitum, passim per jura velata dist. 81.* * Cum matre tamen & sorore habitare permissum, *d. can. Interdixit & c. pen. h. tit. ex subjuncta ibi ratione, quod naturale fœdus nihil permittat fœdi (sive, ut legit Cujac. sc. vi] criminis suspicari, id est simitri: nisi & has lascivie vitium reddat suspectas: quomodo accipiendum, c. 1. h. t. aut nisi cum his habitent, quæ non sunt matres aut sorores, can. legitur 25. dist. 81. Admittit etiam Canon illas, quas atas & viræ probitas ponit extra suspicionem, d. can. Interdixit. * Verùm huic juri derogavit consuetudo, quæ etiam consanguinearum cohabitationem permittit, modò non sint suspectæ; nam istarum conversatio vitanda Clericis. Qui si tertiam monitionem contempnant, excommunicationi sunt subijciendi, famina verò canonicè judicandæ, *can. 2. hoc tit.**

4 A consortio concubinarum multò magis arcetur Clerici: quas habentes suspenduntur ab officiis, *can. Præter dist. 32. ita ut eorum, si sint notorii, Missæ non sint audiendæ, nec sacramenta ab iis percipiendæ: non quod ea polluantur flagitiosa Sacerdotum vita; sancta enim sunt, ut coquinari nequeant, ut pulchrè tradit Nicolaus Papa, in can. fin. XV. q. 8. sed ne peccantes foveantur in sordibus impuditiæ, & dum contemni se vident, ad frugem pœnitentiæ & meliorem vitam revertantur, c. vestra 7. h. t. Non notorii, ab Ecclesia tolerati, non sunt evitandi, ne forte contingat aliquem aspergi infamiæ nota, qui habetur bonus, d. c. 7. & fin. h. t. Eaque distinctione intelligendus est textus in can. Nullus, & can. Præter d. dist. 32. qui indistinctè dicunt, Presbyterum, quem quis scit indubitanter concubinam habere; vitandum esse. Suspenduntur præterea à beneficiis, & tandem, si moriri se non corrigant, deponuntur, c. 4. & 6. hoc tit. Ex decreto*

Conc. Trid. Sess. 25. c. 14. de reform. post primam monitionem non parentes multantur tertia parte fructuum, post secundam hoc ipso omnibus etiam pensionibus, Ecclesiæ vel alii pio loco applicandis. Quod & vult suspendi eos ab administratione, donec resipiscant, & si nihilominus eas detineant, privati omnino officiis & beneficiis, & ad ea inhables indignos querendi, donec vitæ emendatio mereatur dispensationem. Repetentem fraudulosè dimissa mulieris consortium vult excommunicari. Episcopum admonitum à provinciali Synodo, si se non emendaverit, ipso facto suspendit, & si perseveraverit, ad Roman. Pont. vult deferri. Abjurato concubinam nemo cogitur, ne per carnis fragilitatem via perjurii aperiatur, c. 5. hoc tit. Quod si hujusmodi Clerici suspensi à beneficio, & Ordinum executione, ausi fuerint celebrare, irregularitatem incurruunt, qua de re inf. tit. de Cler. excom. celebr. Permittit præterea Trid. Sess. 25. c. 14. de reform. incontinentes Clericos, licet exemptos, ab Episcopis corrigi, tamquam Sedis Apostolicæ delegatis.

TITULUS III.

De Clericis conjugatis.

SUMMARIUM.

1. Clericis cur conjugia interdicitur.
2. Lege Mosaica cur permissa Sacerdotibus.
3. Continentia quo jure adnexa Ordinibus?
4. Conjugii usus in Ecclesia primitiva an permissus Clericis?
5. Continentia obligatio oritur ex voto.
6. Obligatio illa an ex tacito voto induci possit.
7. Ignorantia an excuset ab hujusmodi voto?
8. An & expressa intentio non continendi?
9. Obligatio hac non tenet in ordinato ante usum rationis.
10. An neque in ordinato ante pubertatem habente usum rationis?
11. Ordinatus per metum non obligatur ad continentiam.
12. Quid si Ordo fuerit irritus, deficiente aliquo substantiali?